

*Je třeba měniti dnešní organisaci našeho jezdecktva,
aby vyhovovala nynějším požadavkům boje?*

(Dokončení.)

IV.

Organisace novodobého jezdecktva.⁷⁾

Pohlédneme zběžně, jak jsou organisovány a vyzbrojeny moderní jezdecké jednotky v jednotlivých státech, abychom je srovnali

⁷⁾ Podle V. Popov: „Konnica inostranných armij“, Moskva, 1927.

s naší nynější organizací a mohli tak řešiti otázku, která je podkladem této studie.

Základní taktickou jednotkou je všude jezdecký pluk, složený zpravidla ze 4 jezdeckých eskadron, dále z kulometné eskadrony, ze spojovacího a zákopnického oddílu.

Jezdecké eskadrony jsou buď přímo podřízeny vel. pluku (Polsko, Německo) nebo tvoří 2 korouhve po 2 eskadronách. Poněkud odlišné je složení jezdeckých pluků v Turecku a v Anglii, kde mají pluky jen 3 eskadrony. Zato v Americe má pluk 2 korouhve po 3 jezdeckých eskadronách, tedy úhrnem 6 jezdeckých eskadron.

Jezdecká eskadrona se obvykle skládá ze 4 čet, z nichž každá má 2—3 samočinné zbraně (lehké kulomety). V Americe jsou 3 čety jezdecké a jedna kulometná o 6 kulometech.

Kulometná eskadrona je složena ze 4 čet po 3 (Francie, Německo) těžkých kulometech nebo jen po 2 kulometech (Anglie, Turecko, Amerika). V Polsku se skládá kulometná eskadrona ze 3 čet, z nichž každá má 4 těžké kulomety (2 čety na soumarech, 1 na vozících-tačankách).

Zajímavé je, že jedině v Německu kromě toho má jezdecký pluk již v míru četu jezdeckých děl (Reitergeschütz), ovšem znázorněnou jen dřevěnými napodobenými děly, které se však svým vzhledem a vahou úplně podobají 7·7 cm polnímu kanonu.

Podle „France Militaire“ z 5. července 1928 dostane prý též v Americe každý jezdecký pluk 3 protitanková děla ráže 3·7 cm a též 3 kulomety velké ráže k obraně proti letectvu.

Jezdecké pluky jsou sloučeny ve vyšší jezdecké jednotky — jezdecké divise nebo samostatné jezdecké brigády. Složení jezdeckých divísí je v různých státech již dosti rozličné.

Francie.

Jezdecká divise je složena ze 3 jezd. brigád po 2 jezd. plucích a 1 skupině obrněných aut. Každá jezdecká divise má kromě toho v míru:

- 1 skupinu cyklistů (3 roty, úhrnem 18 lehkých a 6 těžkých kulometů a 1 četu minometů (3 lehké minomety),

- 1 dělostřelecký pluk o 2 oddílech po 2 bateriích polních kanonů 7·5 cm.

Válečné složení francouzské jezdecké divise by bylo asi toto:

- 3 jezd. brigády po 2 jezd. plucích,

- 1 skupina cyklistů,

- 1 oddíl obrněných automobilů (3 eskadrony po 4 četách po 3 autech, úhrnem 36 obrněných automobilů),

- 1 dělostřelecký pluk o 3 oddílech; z nich 2 oddíly polních kanonů 7·5 cm a 1 odd. hrubých houfnic 15·5 cm na autech.

K tomu příslušné ústavy a služby (telegrafní rota, mostní soupravy, zdravotnický zásobovací oddíl atd. atd.).

Tato organizace není ještě ustálena a konají se pokusy s vytvořením t. zv. lehkých divísí (division légère). Taková lehká divise by byla kombinována z jezdeckých a motorisovaných jednotek.

Na manévrech v roce 1927 v Lotrinsku byla lehká divise sestavena takto:⁸⁾

⁸⁾ Revue de cavallerie, 1928, sešit červenec—srpen.

A. Jezdecké jednotky:

- 2 jezdecké brigády po 2 plucích,
- 2 oddíly dělostřelectva 7·5 cm.

B. Motorisované jednotky:

- 3 eskadrony obrněných automobilů,
- 1 pěší pluk na autech,
- 2 oddíly dělostřelectva na autech (jeden 7·5 cm kanonů, druhý 15·5 cm houfnic).

C. Letecké jednotky:

- 1 letka pozorovací,
- 1 oddíl protiletadlového dělostřelectva.

Kromě toho na zkoušku byly ještě přiděleny:

- 1 eskadrona rychloběžných tanků (na autech s housenkovými pásy, které se mohou rychle pohybovat jak po cestách, tak v terénu),
- 1 rota obyčejných tanků (útočné vozby).

Podle všeho je ve Francii veliký sklon k utvoření lehkých divisí místo nynějších jezdeckých, avšak ozývají se též hlasy, které před tímto experimentem varují a doporučují organizaci čistých jezdeckých divisí, které jsou daleko pohyblivější, než když budou zatíženy motorisovanými prvky.

N ě m e c k o.

V m í r u:

Jezdecká divise má 6 jezd. pluků bez brigádního svazu.⁹⁾

Kromě toho:

- 1 oddíl lehkého polního dělostřelectva o 3 bateriích,
- 1 ženijní oddíl,
- 1 spojovací oddíl.

V e v á l c e:¹⁰⁾

- 3 jezdecké brigády po 2 jezd. plucích (každý 4 esk., 12 těžkých kul. a 2 jezdecká děla),
- 1 prapor cyklistů, 3 roty, 6 těž. kul. a 2 leh. minomety,
- 1 prapor těžkých kulometů (3 eskadrony po 12 těž. kul.),
- 1 ženijní oddíl (i s mostními soupravami),
- 1 oddíl obrněných aut (3 čtyři po 2 automobilech),
- 1 letka pozorovací,
- 1 dělostřelecký pluk (3 oddíly. I. — 3 baterie polních kanonů, II. — 2 baterie polních houfnic a 1 baterii 10 cm kanonů na autech. III. protiletadlový oddíl — 3 baterie a 1 oddíl kulometů velké ráže),
- dále potřebné ústavy a služby. Kromě toho bude přidělen podle potřeby 1 prapor pěchoty na autech.

P o l s k o.

Zde jsou jezdecké pluky sloučeny jednak v jezdecké divise, jednak v samostatné jezdecké brigády. Celkem má polská armáda 4 jezdecké divise a 5 samostatných jezdeckých brigád.

⁹⁾ Je Versailleskou smlouvou zakázán. Přes to v manévrech bývá brig. velitelství ad hoc ustanoveno a bude pravděpodobně i ve válce.

¹⁰⁾ Viz Truppenführung von Oberst von Cochenhausen: Gliederung einer Kav. Division eines neuzeitlichen Heeres. Berlin 1926. (Mittler.)

Složení v míru:

Jezdecká divise:

3 jezd. brigády po 2 jezd. plucích,
1 oddíl obrněných automobilů,
1 děl. pluk (2 oddíly po 3 pol. bat.),
1 ženijní oddíl.

Samostatná jezdecká brigáda:

3 jezdecké pluky,
1 oddíl obrněných automobilů,
1 děl. oddíl o 3 leh. polních bateriích,
1 ženijní oddíl.

Válečné složení není známo.

Maďarsko.

Má v míru celkem 4 husarské pluky po 6 eskadronách, z nichž jsou 4 jezdecké a 2 kulometné, každá po 6 těžkých kulometech. Dvě jezdecké eskadrony tvoří korouhev.

Dva pluky skládají samostatnou jezdeckou brigádu. V míru existuje již jezdecký dělostřelecký oddíl o 2 bateriích (jedna lehkých polních kanonů, druhá lehkých polních houfnic).

Válečné složení není známo. Je však pravděpodobné, že jezdecké brigády budou doplněny jednak obrněnými automobily, jednak dělostřelectvem a snad i letectvem.

Amerika.

Zajímavé, moderním požadavkům boje plně odpovídající je složení americké divise.

Jezdecká divise, jejíž mírové složení se téměř shoduje s válečným, obsahuje:

2 jezdecké brigády, každá o 2 jezdeckých plucích a kulometném oddílu, pozůstávajícím ze 3 kulometných eskadron po 3 četách, po 3 těžkých kulometech,

1 dělostřelecký oddíl o 3 bateriích po 4 dělech = 12 lehkých polních kanonů,

1 oddíl obrněných aut o 3 eskadronách (3 čtyry po 4 autech) = 36 obrněných aut,

1 oddíl rychloběžných tanků (rychlost na silnici 40—48 km, v terénu 20—25 km),

1 pozorovací letka o 13 letounech,

1 ženijní oddíl, dále příslušné ústavy a služby.

Srovnáme-li složení nynějších jezdeckých jednotek s předválečnou organizací, vidíme značné rozdíly. Vyjma Ameriku jsou všude jezdecké pluky o 4 jezdeckých eskadronách. Od 6 jezdeckých eskadron — které měly jezdecké pluky před válkou — bylo upuštěno, hlavně pro nedostatek koní a pro obtíže při doplňování počtů koní v čas války. Protože pro Ameriku tyto obtíže neplatí, bylo asi podrženo 6 eskadron u pluku.

Palebná síla jezdeckva byla však velmi zesílena jednak lehkými a těžkými kulomety, jednak obrněnými automobily, cyklistickými jednotkami, někde i přidělením rychloběžných tanků, pěchoty na autech a částečným zvýšením počtu dělostřelectva.

Tak na př. vysvítá nejlépe vzrůst palebné síly u francouzské jezdecké divise z následující tabulky:¹¹⁾

Jezdecká divise:	v r. 1914	v r. 1928
lehké kulomety	—	315
těžké kulomety	6	96
3·7 cm kanony	—	36
minomety	—	3
7·5 cm kanony	12	24

V tom nejsou zahrnuty zvláštní formace, jako tanky, letouny a přechodně přidělené pěší jednotky a dělostřelectvo.

Lze zřejmě pozorovati, že vývoj organisace jezdeckých jednotek jde za cílem: co možná největší zvýšení bojové síly, při zachování co největší pohyblivosti. To jsou dva základní požadavky, které nutno mít dobře v paměti při vybudování jezdeckva. Při tom je třeba dbáti toho, že jezdecké jednotky musí obsahovati již v míru všechny prvky, které mají mít ve válce, neboť to je v dějinách nesčetněkrát prokázáno, že jezdecktvo nelze v posledním okamžiku improvizovati.

Přikročím k posouzení, do jaké míry vyhovuje organisace našich jednotek výše vytčené zásadě.

V.

Vyhovuje organisace našich jezdeckých jednotek?

V československé armádě máme 10 jezdeckých pluků.

Jezdecký pluk je složen ze dvou korouhví, z nichž každá má 2 jezdecké eskadrony a 1 kulometnou.

Jezdecká eskadrona se skládá ze tří čet; každá četa má v míru 2 družstva, složená ze 2 rojů, z nichž 1 je vyzbrojen lehkým kulometem.

Kulometná eskadrona je složena rovněž ze 3 čet, z nichž každá má po 2 těžkých kulometech na soumarech.

Kromě toho jest ještě u pluku spojovací četa.

Zákopnická četa v míru není.

Tři jezdecké pluky jsou ve svazu jezdecké brigády (česká jezd. brigáda má 4 jezdecké pluky ve svazu). U každé jezdecké brigády je po 1 cyklistické eskadroně, která je přidělena jednomu z podřízených jezdeckých pluků a skládá se z čtyř střelecké o dvou družstvech po 1 lehkém kulometu a z čtyř kulometné o 2 družstvech po 1 těžkém kulometu.

Dělostřelectvo nemají jezdecké brigády žádné.

Existuje ještě eskadrona obrněných automobilů, která je však přiřčena k praporu útočné vozby a jen při manévrech bývají jednotlivé čtyři přidělovány jezdeckým brigádám. Eskadrona obrněných automobilů má tři čtyry, z nichž každá má 4 obrněná auta, takže můžeme počítati, že na každou jezdeckou brigádu připadne 1 četa o 4 obrněných automobilech.

Srovnáváme-li organisaci našeho jezdeckva s jezdeckvem cizích armád, vidíme, že se od čtyry počínaje až po pluk neliší valně od organisace jiných států.

¹¹⁾ Viz: „Deutsche Wehr“ roč 1928, čís. 17, článek: „Die Entwicklungen der Reiterwaffe in Frankreich, Polen, Italien und Rußland“.

Naše eskadrony disponují 3 četami, z nichž každá má dva lehké kulomety. Je tedy u eskadrony úhrnem 6 lehkých kulometů (a o ty hlavně v boji jde).

U každé korouhve je nad to kulometná eskadrona o 6 těžkých kulometech. U jezdeckého pluku je celkem 12 těžkých kulometů, což představuje dostatečnou palebnou sílu.

Potud by tedy naše organisace vyhovovala. Avšak velitel pluku nemá podle nynějšího složení kromě dvou korouhví žádných dalších bojových prostředků k dispozici. Aby mohl vésti úspěšně boj a splnit svěřené úkoly, musí si přece utvořit nějakou zálohu, kterou bude nucen vzít z jednotek podřízených korouhví. Tím ovšem oslabí jejich bojovou sílu, která beztoho není příliš velká. Zvláště pomyslíme-li, že před bojem bude nutno detašovat různé oddíly jednak na přezvědy, jednak k zajištění boků, k čemuž podle zkušeností nutno vzít vždy celé jednotky (eskadrony, čty, zesílení těžkými kulomety).

Nemá tedy velitel pluku možnosti — bez oslabení korouhví určených k vedení boje — utvořit těžisko útoku zesílením té oné korouhve a provést s důrazem myšlenku manévru potřebnými zálohami.

To je nedostatek, kterému třeba čelit tím, že veliteli pluku přidělíme další zvláštní bojové prostředky — těžké kulomety a doprovodná jezdecká děla. Bylo by výhodné, kdyby u každého jezdeckého pluku byla buď cyklistická eskadrona, podobně složená jako nynější cyklistická eskadrona u brigády, anebo zvláštní kulometná eskadrona a kromě toho oddíl doprovodného dělostřelectva.

Cyklistická eskadrona má tu výhodu, že je dosti pohyblivá, velmi laciná¹²⁾ a výcvik v jízdě na kole velmi jednoduchý a snadný. Cyklisté mají však jednu ohromnou nevýhodu, že jsou totiž při pohybu odkázáni na dobré cesty. A právě v boji je potřebí opustit cestu a pohybovat se často velmi nesnadným terénem. Lze jich proto dobře použít k zvláštním úkolům (obsazení přechodů, povysunutých posicí a p.), avšak v útočném boji pozbývají mnoho na ceně, dokud se nepodaří konstrukce kola, které by se dalo složit a nést na zádech tak, aby se cyklista bez velkých obtíží mohl volně pohybovat i v terénu. Taková sklápěcí kola měli sice Francouzové, avšak jejich konstrukce nevyhovovala a dosud nebyla tato otázka příznivě vyřešena.

Těž k provedení přezvědů nehodí se cyklistické jednotky samy a lze jich použít jen spolu s jezdeckými jednotkami, jež mohou ovšem velmi dobře doplnit a podporovat.

Z těchto důvodů nedoporučuje se zařazení cyklistických jednotek do organisace jezdeckých pluků. Zato se mohou velmi dobře uplatnit ve svazku brigády a vyšších jezdeckých jednotek.

Nejlépe by vyhovovala kulometná eskadrona, podřízená přímo veliteli pluku. Tato kulometná eskadrona by se mohla skládat z 2 čet po třech kulometech na vozících (tačankách).¹³⁾

¹²⁾ Není mi známa cena jednoho jízdního kola, je však jisté, že za cenu 1 koně by se dal pořídit veliký počet kol a kromě toho udržování materiálu je nepatrné a jistě daleko levnější než zásobování koní píci.

¹³⁾ Dotud, dokud nebude zavedena motorisace. Organisace na soumarech je snad pohyblivější a má jistě taktické výhody, je však určitě dražší, protože potřebuje většího počtu koní.

Tím by měl velitel pluku jednotku, s kterou by mohl za všech okolností disponovati, aniž by utrpěla bojová síla korouhví. Z ní by mohl čerpati posily pro různé úkoly (zesílení eskadrony určené jako přezvědný oddíl, zesílení korouhve, u níž je těžisko útoku, záloha velitele pluku, a to buď celá nebo alespoň jedna četa). Palebná síla pluku by tím vzrostla o 6 těžkých kulometů.

Ovšem zvýšil by se zároveň jak počet mužstva, tak koní a povozů (munice) u jezdeckého pluku. Avšak výhody takové jednotky jsou tak veliké, že ospravedlňují ono zvětšení.

Ostatně, i kdyby v dané situaci nebylo lze z finančních důvodů a z nedostatku mužstva postavit úplně novou kulometnou eskadronu u pluku, mohla by se vytvořiti tato eskadrona tím způsobem, že by se od každé kulometné eskadrony korouhví odloučila jedna četa a obě spojily v plukovní kulometnou eskadronu o 4 těžkých kulometech. Tím by se arci snížila bojová síla korouhví, jež by pak měly jen po 4 těžkých kulometech, aniž by se zvýšila celková síla pluku. Kromě toho by bylo třeba zříditi nové velitelství eskadrony, což by nebylo tak nesnadné.

Tato organisace by byla však výhodnější, a to z taktických důvodů, jež byly již dříve naznačeny. Námitka, že má velitel pluku i nyní možnost utvořiti si zálohu tím, že si v čas potřeby vezme jednu nebo dvě čety k své dispozici z kulometných eskadron korouhví, není na místě. Vezmeme-li za základ, že pro korouhev postačí 4 těžké kulometry,¹⁴⁾ je lépe sloučiti zbývající dvě čety v novou jednotku u velitelství pluku, než ponechat je podřízeny korouhvím a teprve podle potřeby je odlučovati. Neboť se velmi často naskytne příležitost, kdy velitel pluku bude nucen použiti obou čet k společnému úkolu a v tom případě je zajisté výhodnější, když čety patří k jedné jednotce, než když jsou vybrány ad hoc z dvou různých jednotek (organisace velitelství, spojení atd.).

Nebo kdyby bylo potřebí zesílit zvláště některou korouhev těžkými kulometry (těžisko útoku, odporu), musil by při nynější organisaci velitel pluku vzíti potřebné prostředky od cizí korouhve, což není zrovna účelné.

Má-li však býti zároveň zvýšena palebná síla pluku, což je zásadním a vždy žádoucím požadavkem, dalo by se to bez velkých finančních zatížení provésti snad takto:

U každé korouhve ponechat kulometnou eskadronu o 2 četách po 2 těžkých kulometech.

Ze zbývajících 2 čet utvořiti plukovní kulometnou eskadronu, avšak ne na soumarech a po dvou těžkých kulometech, nýbrž na vozících a každá četa o 3 těžkých kulometech.

Tím by se dosáhlo, že by měl velitel pluku bez značného zvýšení počtu mužstva i koní k dispozici zvláštní bojovou jednotku o 6 těžkých kulometech. Palebná síla by vzrostla o 2 těžké kulometry ($4+4+6=14$ proti nynějším $6+6=12$), což není zrovna mnoho. Zato však by taková organisace skýtala dojista mnohé taktické výhody.

Pokud se týká doprovodných děl, jsou u jezdeckých pluků nezbytná z různých důvodů. Mají-li jezdecké pluky vésti boj jako pěší pluky, nutno jim dáti i všechny potřebné bojové prostředky.

¹⁴⁾ Při organisaci korouhve o 2 jezdeckých eskadronách by to snad bylo možné, neboť každá z nich by mohla býti v boji zesílena jednou četou těžkých kulometů; velitel korouhve by ovšem zase zůstal bez palebné zálohy, kterou by si musil vzíti z početního stavu eskadron.

A dnes, myslím, není sporu o tom, má-li býti pěší pluk vyzbrojen doprovodnými děly čili nic. Tato otázka je kladně rozřešena a ve všech armádách se konají pokusy s novými pěchotními děly. Těch je potřebí jednak v obraně proti tankům, jednak v boji k rychlému zdolání nepřátelských hnízd odporu. Jezdecké pluky potřebují těchto děl též k vytvoření smíšených přezvědných oddílů.¹⁵⁾

Bude tedy nutno přidělití organizačně i každému jezdeckému pluku oddíl doprovodného dělostřelectva alespoň o 2 četách po 2 dělech. V míru by z úsporných důvodů stačila pro výcvik (podobně, jak tomu je v německé armádě) 1 četa o 2 dělech, která by, dokud nebude rozhodnuto o typu děla, měla býti znázorněna napodobenými děly.

Povážlivé je též, že v naší organizaci schází u jezdeckých pluků zákopnický oddíl. Tohoto oddílu je určitě třeba a nelze se bez něho za války obejít. Jezdeckto bude velmi často musit překonávat různé překážky a musí míti k tomu vycvičené zákopníky. Ti musí ovšem býti též obeznámeni v ničení mostů, v přerušování železnic a p. Oddíl zákopníků o 2 četách měl by býti u každého jezdeckého pluku, když ne již v mírové organizaci, tedy za mobilisace.

Srovnáme-li pak organizaci našich jezdeckých brigád s velkými jezdeckými jednotkami cizích armád, musíme přiznati, že je naše organizace dosti slabá. Ve všech státech máme totiž — vyjma Maďarsko (vázané trianonskou smlouvou) — jezdecké divise, které představují skutečně velké bojové jednotky.

Bylo by záhodno uvažovati o tom, zdali by i u nás nebylo potřeba místo jezdeckých brigád vytvořiti jezdecké divise. Při tom ovšem třeba pamatovati na to, že jak z politických důvodů, tak i z finančních důvodů je rozmnožení jezdeckých pluků v dohledné době nemožné. Musíme tedy chtěj nechtěj počítati s 10 jezdeckými pluky, které naše armáda již má.

Naskýtá se otázka, jak rozřešiti tento problém?

Šlo by to takto:

a) Vytvořením 2 jezdeckých divisí o 2 brigádách, každá o 2 plucích; zbylé 2 pluky by pak mohly tvořiti samostatnou jezdeckou brigádu o 2 plucích.

b) Vytvořením 1 jezdecké divise o 4 plucích a dvou samostatných jezdeckých brigád o 3 plucích.

c) Nebo konečně vybudováním nynějších jezdeckých brigád po 3 jezdeckých plucích, při čemž 1 jezdecký pluk by přebýval jako samostatný.

Jde o to, která organizace by byla pro nás nejúčelnější. Podle mého soudu by nejlépe vyhovovala organizace za a), a to z těchto důvodů:

Organisace jezdecké divise o 2 brigádách po 2 plucích je na př. v Americe zavedena a lze míti za to, že úplně vyhovuje. Rovněž tak v Jugoslavii jsou jezdecké divise o 4 plucích. Konečně i u jiných států jsou jezdecké brigády po 2 plucích; protože však je tam značný počet jezdeckých pluků, tvoří vždy tři brigády jezdeckou divisi (Francie, Německo, Polsko).

¹⁵⁾ Takový smíšený přezvědný oddíl bývá u jezdeckta složen z 1 eskadrony, zesílené četou těžkých kulometů a 1 až 2 doprovodnými děly, event. i obrněnými automobily nebo cyklisty.

Naproti těmto byly by naše jezdecké divise o něco slabší, kteréžto nedostatek by bylo lze vynahraditi lepším vybavením palebnými prostředky.

Měli bychom pak již v míru alespoň dvě velké jezdecké jednotky, které by byly v čas války v nejkratší době k dispozici vrchního velitelství. Zbývající samostatná brigáda by snad mohla býti v pozdější době vybudována na jezdeckou divisi, v nejhorším případě až za mobilisace.

Rozložení divisí podle nynější dislokace pluků by nenarazilo na žádné obtíže. Jezdecké divise by byly utvořeny jedna v Čechách a druhá na Slovensku, kdežto u zemského vojenského velitelství na Moravě by zůstala samostatná jezdecká brigáda o 2 plucích. (Třetí pluk této brigády, na př. z Hodonína, by bylo možno podříditi jezdecké divisi na Slovensku, aniž by musil býti přeložen; zůstal by exteriálně dislokován v samé blízkosti Slovenska). Takové rozložení by též odpovídalo válečným potřebám.

Vytvoření 2 velitelství jezdeckých divisí by se dalo snadno provéstí prostým doplněním dosavadních velitelství jezdeckých brigád, při čemž by podřízená brigádní velitelství obou divisí nemusila v míru prozatím býti zřízena a mohla býti připravena až pro případ mobilisace (viz Německo, které též nemá v míru brigádního svazu).

Jak vidíme, dal by se přechod z nynější organisace na zamýšlenou provéstí bez velkých obtíží, zvláště když by se to událo postupně.

Organisace uvedená za c) není dosti silná, kromě toho zbýval by jeden jezdecký pluk, a co s ním? Dalo by se ho použití k vytvoření organisace za b), což by mělo býti prvním krokem k přechodu na konečnou organisaci za a).

Tolik, pokud se týká sloučení jezdeckých pluků ve veliké jednotky. Při tom však nesmíme zapomenouti na vybavení jezdeckých divisí potřebnými bojovými prostředky.

Je to především dělostřelectvo, které v naší organisaci úplně schází. Jezdeckou divisi, ba ani samostatnou jezdeckou brigádu nelze si myslit bez dělostřelectva. Tato vada v naší organisaci by musila býti co nejdříve napravena. Je nevyhnutelné, aby již v míru byly jezdeckým brigádám organisace příděleny oddíly polního dělostřelectva. Bez něho se nemůžeme obejít. A přiděliti dělostřelectvo teprve za války by bylo pozdě. Neboť jezdecká jednotka musí býti již v míru sehraha a vycvičena ve všech úkonech, které ji za války očekávají. A ke všem úkolům bojovým patří beze sporu též dělostřelectvo.

Musíme tedy co nejdříve vybaviti i naše jezdecké brigády oddílem polního dělostřelectva s koňským potahem¹⁶⁾ (1 oddíl o 3 bateriích po 4 dělech), které pak v čas války bude lze doplniti hrubým dělostřelectvem snad motorisovaným, jakož i dělostřelectvem proti letadlům.

Dále by bylo záhodno cyklistické eskadrony alespoň u předvidaných jezdeckých divisí vybudovati na cyklistické korouhve po 3 cyklistických eskadronách. Jedna cyklistická eskadrona je pro jezdeckou divisi málo. Neboť po nezbytných přidělech cyklistů na

¹⁶⁾ Dělostřelectvo s koňským potahem je výhodnější než motorisované, protože může za všech okolností i v obtížném terénu a při špatných cestách následovati pohybu jezdeckva.

přezvědy nebo k zesílení brigád nezbylo by veliteli divise téměř nic. Kdežto při 3 cyklistických eskadronách by si mohl velitel divise alespoň ze dvou vytvořit pohyblivou zálohu, kterou by mohl rychle přesunouti na místo potřeby, a to jak v útoku, tak i v obraně. V míru by z úsporných důvodů stačila jedna cyklistická eskadrona, která by však měla být v čas mobilisace vybudována, jak již naznačeno, na cyklistickou korouhev anebo prapor. Na to by bylo třeba v organisaci pamatovati (potřeba velitelů, vycvičeného mužstva a zásoba kol).

Co se týká obrněných automobilů, dostačovala by v míru nyní nejší obrněná eskadrona pro obě jezdecké divise i pro samostatnou jezdeckou brigádu. Za války však by bylo záhodno vybavit každou jezdeckou divisi jednou eskadronou obrněných automobilů.

Je na bledni, že k provedení dalekých přezvědů potřebuje jezdecktvo též letectva. Bylo by výhodné, kdyby měla každá jezdecká divise organizačně včleněnu 1 pozorovací letku. To lze provést teprve za války. V míru stačí, když jim při velkých cvičeních bude čas od času přidělena od leteckých pluků. Vždyť též pěší divise nemají v míru organizačně přiděleno letectvo a dostanou je snad teprve za války. Ovšem je potřebí, aby se jezdecké divise již v míru dokonale vycvičily v součinnosti s letectvem jak při přezvědech, tak i v boji.

Nesmíme zapomenouti na jezdecké mostní soupravy, kterých jezdecká divise bude potřebovat při překonávání vodních toků. Ty lze (nejlépe motorisované, aby mohly stačiti rychlému pohybu jezdecktva) mít pohotově u ženijních útvarů pro případ mobilisace a jen občas při velkých cvičeních jezdecktva je přidělovati, aby si velitelé divisí zvykli správnému používání a disponování.

Konečně je zapotřebí zmíniti se několika slovy o organisaci t. zv. lehkých divisí, jak jsou propagovány ve francouzské armádě.

Bylo by možno doplniti každou naši samostatnou jezdeckou brigádu jednou motorisovanou brigádou a vytvořiti takto 3 lehké divise. Tím bychom měli 3 velké pohyblivé jednotky a ještě by zbýval 1 jezdecký pluk pro jiné účely.

Nutno však podotknouti, že by taková organisace byla především velmi drahá. Neboť opatření tanků a potřebných automobilů vyžaduje mnoho peněz a též udržování a zásobování benzinem je velmi nákladné. Ostatně tato otázka není prozatím nikterak rozřešena a je posud v stadiu pokusů. Není dosud dokázáno, že by tyto divise byly výhodnější než čisté jezdecké jednotky, a známí odborníci, dokonce i ve Francii, zastávají názor, že by tato nová jednotka pozbyla sloučením jezdecktva s motorisovanými jednotkami té pohyblivosti za všech okolností, která je největší předností jezdeckých divisí. Zdá se tedy výhodnějším spokojiti se prozatím organisací jezdeckých jednotek (divisí), kterým by mohl být — až bude nalezen vyhovující typ — přidělen jeden nebo dva oddíly rychloběžných tanků. To je však podle dnešního stavu otázkou dosti daleké budoucnosti.

Ze všeho jde najevo, že naše nynější organisace jezdecktva vyhovuje jen částečně požadavkům moderního boje a že je potřebí tuto organisaci doplniti a při tom napravit různé se vyskytující nedostatky. Naše jezdecké brigády nejsou jako velké jezdecké jednotky dosti zcelené a je nezbytno je v tomto směru pevněji semknouti a

utužiti. Bude-li se jednotka jmenovati samostatná brigáda nebo jezdecká divise, to nepadá tak na váhu. Hlavním požadavkem zůstane, aby byla vybudována přibližně již v míru tak, jak má býti za války, a aby měla dostatečnou bojovou sílu, potřebnou k tomu, aby byla s to měřiti se v čas války s možnými nepřáteli s oprávněnou vyhlídkou na úspěch.

VI.

Závěr.

Myslím, že se mi podařilo dokázat, že v soudobé organizaci armád je nevyhnutelně potřebí jezdeckva, a to organizovaného ve velké bojové jednotky. Takové jezdecké jednotky mají nepopíratelné výhody a prokáží svou pohyblivostí a mohutností palby ve válce neocenitelné služby. Předpokladem ovšem jest, že jejich organizace bude přizpůsobena soudobým požadavkům boje a že budou již v míru dokonale vycvičeny. Jinak by se mohlo státi, že v rozhodné době za války zklamou a veškeré výdaje a námahy vynaložené v míru zůstanou marnými.

U nás, jak jsme viděli, není organizace jezdeckva do důslednosti provedena a má některé nedostatky.

Především velitel jezdeckého pluku nemá k ruce zvláštních bojových prostředků (chybějí mu těžké kulomety, doprovodné dělostřelectvo, zákopnický oddíl), nezbytných k úspěšnému vedení boje. Palebná síla jezdeckých pluků podle nynější organizace je poměrně slabá (24 lehkých a 12 těžkých kulometů). Bude potřebí doplnit je tak, jak bylo naznačeno v předešlé kapitole. Bez velikých finančních obětí by bylo lze zvýšiti palebnou sílu jezdeckého pluku na 24 lehkých, 14 (event. 18) těžkých kulometů a 4 doprovodná děla.

Též organizace velkých jezdeckých jednotek není u nás úplná a dosti pevná. Máme 10 jezdeckých pluků, které jsou jen ve velmi volném svazku brigád. Naše jezdecké brigády představují 3 slabé, nedostatečně vyzbrojené jezdecké jednotky (žádné dělostřelectvo), které při možném střetnutí s jezdeckými jednotkami některých sousedních států by byly hned na počátku ve velké nevýhodě a mohly by se s nimi sotva měřiti. Tato okolnost by nezůstala bez velkého morálního vlivu jak na vedení, tak na boj jednotek. Jezdecktvo je zbraň, která se musí vyznamenávati zvláštním elánem a podnikavostí a nesmí býti ochromena myšlenkou na nedostatečnou organizaci a na vlastní nemohoucnost. Je lépe míti dvě silné, dokonale vyzbrojené jezdecké jednotky než tři slabé a ještě k tomu nedostatečně vyzbrojené.

Z těchto důvodů doporučuji reorganizaci našich 10 jezdeckých pluků na 2 jezdecké divise a na 1 samostatnou brigádu a nelekal bych se ani toho, že by to v nejhorším případě — snad při budoucím všeobecném odzbrojení národů — musilo býti vykoupeno rozpuštěním 1—2 pěších divisí.

Jak by měla budoucí organizace našeho jezdeckva vypadati, je znázorněno v přílohách 1—3.*) Při tom musím podotknouti, že tato organizace není nikterak ideální, nýbrž že představuje, vzhledem na naše finance, hospodářskou a celkovou politickou situaci — prakticky možný návrh, který by přinesl při minimálním zatížení značné výhody a mohl býti základem pro další eventuální vybudování. Ne-

*) Byly přiloženy k číslu 7.—8.

bot' žádná organisace není stálá, nýbrž musí se vždy přizpůsobovati okolnostem a potřebám doby. Toto přizpůsobení musí však býti provedeno včas, aby nebylo pozdě. Je velmi nesnadné, ba jak dějiny učí, téměř nemožné doháněti ve válce to, co bylo v míru zameškáno.

Na konec — ač to vlastně k organisaci nepatří — chci poukázati ještě na to, že právě u jezdeckva musí býti výběr velitelů prováděn zvlášť rigorosně a na vyšší velitelství jmenování jen ti nej-
schopnější. Němci na př. v poslední době ustanovují plukovníky jezdeckva, předurčené veleti vyšším jezdeckým jednotkám, na 2—3 leta veliteli pěších pluků. To má ovšem ohromné výhody a je nájisto účelnější než pouhé odkomandování jezdeckých důstojníků na několik měsíců k pčhotě.

Rovněž tak jest nevyhnutelné, aby velké jezdecké jednotky byly již v míru jako takové jednotky vycvičeny, a proto by neměly chyběti při žádných velkých závěrečných cvičeních.

Bude-li v míru vyhověno uvedeným požadavkům jak organisacním, tak výcvikovým, lze se nadíti, že naše jezdeckvo v budoucí válce nezklamе a že splní s úspěchem všechny úkoly, které je očekávají.

Použité prameny:

- Borries V., gen.: Heereskavallerie im Bewegungskriege. Berlin, Mittler 1928.
Brandt, Obstlt.: Studien über neuzeitliche Kavallerie 1924. Charlottenburg, Offene Worte 1924.
Brenken: Kavallerieverwendung nach den aus der Kriegsgeschichte zu ziehenden Lehren. Berlin 1928. (Eisenschmidt.)
Poseck M., gen.: Der Aufklärungsdienst der Kavallerie nach den Erfahrungen des Weltkrieges 1927. Berlin, Mittler.
v. Cochenhausen: Die Truppenführung. Berlin, Mittler 1928.
v. Seeckt, gen. Obst.: Neuzeitliche Kavallerie (Mil. Wochenblatt Nr. 6, 1927).
Popov M.: Konnica innostrannyh armii. Moskva 1927.
Revue de Cavallerie: Ročník 1927 a 1928.
Články o jezdecktu, uveřejněné v Militärwochenblatt a Deutsche Wehr, ročníky 1927—1929.

—◆—
Štátní kapitán Josef HIRSCH:

Jak by se měla nejúčelněji prováděti výchova frekventantů ve školách pro důstojníky v záloze:

organisace školy, podrobná učebná osnova, jaké zkoušky, kdy a kde by se měly konati, klasifikace a hodnocení jednotlivých předmětů, kdy prováděti povyšování frekventantů do poddůstojnických hodností a jich jmenování do důstojnické hodnosti.

(Dokončení.)

Praktický výcvik.

Je-li řečeno, že škola má dáti příštímú veliteli teoretický základ, může to vésti k podceňování praxe. Aspirant odchází ze školy přeplněn zbytečnými a neupotřebitelnými vědomostmi a před jednotku se neumí postavit.

Zkušenost učí, že aspirant u pluku dobře splní svůj úkol, když je stejně dobře připraven jak teoreticky, tak prakticky; ujímá se velení nad příslušnou jednotkou a zdokonaluje se.